למאי הלכתא לגריעותא · תר"י דהוי מלי למימר לתשיבותא שלין יבוחקו מוזכרים ביובל *: **גיורת** מיהא הוי: דמשמע לא יכנס הוא לכל לחלל. ברי לכנס לכתחלה: **הלכה** כדברי האומר כולם גרים הם: (ג) הך גילי מריות לא דמי להא דלעיל מ"ד כוחים גירי מריות הן דהתם היו עובדים אלהיהם דכתיב בספר מלכים ומ"ד גירי אמת הן קסבר דשוב נתגיירו לגמרי*: **אי** הכי לכתחלה נמי · מי אמרת בשלמא דאינה גיורת גמורה ניחא דלכתחלה לא יכנוס משום דספק גיורת היא דשמא נתגיירה לשם אש ודעבד מין להוליד דלין להתמיר משום תשמש זו: **משום** דרב אחי בר מרי עקשות פה כו' · תר"י דבנטען על הפנויה אין להתמיר מלכנוס משום לזות שפתים דאדרבה מצוה לכנוסה דבתוספה כתיב "לו תהיה לאשה" (דברים כב): **לא** בימי דוד ולא בימי שלמה. (ג) מאיתי הגיחי *ובת פרעה דבימי שלמה לא קשה דמידי הוא טעמא אלא משום שולחן מלכים והני לא גריכי לאכל קשה דאמרינן בהערל (נקמן דף עט. ושם) גבי מעשה דגבעונים דבימי דוד כתוספו גרים על ישראל ק"ן אלף וי"ל דמעצמן נתגיירו כדאשכחן גבי מרדכי ואסתר ורבים מעמי הארץ מתיהדים ויש ספרים שכתב בהן לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה אלא שנעשו גרים גרוריים והניח דפ"ב דשבת (דף לא.) הוה דאתא לקמיה דהלל ואמר גיירני ע"מ לעשות כ"ג בטוח היה הלל *דסופו לעשות לשם שמים וכן הוה דהתכלת (מנחות מד.) דאתיא לקמיה *דרבי גיירני ע"מ שאכנסך לאוהל תלמיד: **אמר** רבי הוליא ומכוער הדבר תלת · תר"ת דתלת מן הרוכל אם נשאת לו דכל הסוגיא חיירי בנטען דאין לומר תלת מן הבעל דאין האשה נאסרת על בעלה אלא על ידי קנוי וסתירה *לו שיהלו (ד) דרך מנאפין ועוד דלגבי בעל הוי קלא דבתר נשואין לתמר (ה) בהאשה רבה (נקמן דף לב. ושם) דלקלא דלבתר נשואין לא חיישינן *ורוק למעלה בגג הכילה לא עדיף מקלא: דלא פסיק דהא בסמוך אמר דלרבי מפקינן אפי' בקלא דפסיק מכח הך בריתא אלא ודאי תלת מן הרוכל אם נשאה דרוק למעלה בגג הכילה הוי קלא דקמי כישואי רוכל וכן פר"ח וכן נראה לר"י דמהוך ההלכה משמע דאין מוליאין ע"י קול מבעלה דקאמר ובית דין בעדים הוא דמפקי משמע דדבר פשוט הוא דמבעל לא מפקי אלא בעדים אע"ג דמנטען קפני בברייתא דמפקי בקול [לף דקפני הוליאוה הדר רב נתמן דבסמוך הוליאה תמן דמשמע על ידי בעלה אפ"ה מבעלה לא מפקינן על ידי קול] באין בנים מן הראשון והא דאיכא עובדי דשוב נדרים (דף לא.) להגהו

טעמי

אמר רב ובעדים: **וכ"ד בעדים הוא דמפקי** · מבעל ראשון דאין אשה נאסרת לבעלה משום קול ואתא רב למימר דוקא מתני' משום כך יוליא הנטען דאיל ואיכא עדים הוליא **ואם** יש לה בנים לא: **ואפילו** בנים לא כפקא בלא עדים והכי מתניתא דאמרי' דאמר רב נחמן דאמר רב: **מבעל** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים ומכל מקום אם הבעל מוליא אינו מוליא אלא בעדים ומסתברא כותיה דהא נמרי' דבר דבר מסמון מה להלן דבר ברור ולא באסתלא אף כאן דבר ברור ולא באסתלא ולא בדבר מכוער · ובמס' סוטה איבעיא לן עוברת על דת משה ויהודית אם רשאי הבעל לקיימה או לא ולא איפשיטא ומיהו מעוברת על דת ליכא ראיה דהתם [אין] עדים בדבר מכוער של זנות אלא לדבר מכוער של חוצפא ומש"ה איבעי לן אם רשאי הבעל לקיימה ואפילו תימא דבדבר

למאי הלכתא? לגריעותא: *מה בכור אינו נוטל בראוי כבמוחזק אף האי אינו נוטל בראוי **כבמוחזק: מתני' *הנטען על השפחה ונשתחררה או על העובדת כוכבים ונתגיירה הרי זה לא יכנוס ואם כנס אין מוציאין מידו. הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו אע"פ שכנס ויציא: גמ' הא גיורת מיהא הויא ורמינהי אחד איש שנתגייר לשום אשה ואחד אשה שנתגיירה לשום איש, וכן מי שנתגייר: לשום שולחן מלכים לשום עבדי שלמה אינן גרים דברי ר' נחמיה שהיה רבי נחמיה אומר "אחד *גירי' אריות ואחד גירי' חלומות ואחד גירי מרדכי ואסתר אינן גרים עד שיתגיירו בזמן הזה, בזמן הזה ס"ד אלא אימא כבזמן הזה הא איתמר עלה א"ר יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב אהלכה כדברי האומר כולם גרים הם אי הכי לכתחלה נמי? משום דרב אסי *דאמר רב אסי הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים וגו' ת"ר *אין מקבלין גרים לימות המשיח, ביציאת בר *לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה א"ר *אלעזר מאי קרא? הן גור יגור שניר אפס מאותי מי גר אתך עליך יפול (ו) אבל אידך לא: הנטען על אשת איש וכו': אמר רב יהודה בעדים אמר רב ששת *אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא דתניא *הנטען על אשת איש *והוציאוה על ידו ונתגרשה מתחת ידי אחר אם כנס לא יוציא ה"ד: אי דאיכא עדים כי אתא אחר ואפסקיה לקלא מאי הוי, אלא לאו דליכא עדים, וטעמא דאתא אחר ואפסקיה לקלא הא לאו הכי מפקינן? אמר לך רב הוא הדין דאע"ג דלא אתא אחר ואפסקיה לקלא: אי איכא עדים מפקינן, אי ליכא עדים לא מפקינן והכי קאמר "דאע"ג דאתא אחר ואפסקיה לקלא לכתחלה לא יכנוס מתחיל ובד"א כשאין לה בנים אבל יש לה בנים לא תצא, ואם באו עדין טומאה אפילו יש לה כמה בנים תצא מוקי לה למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים, ומאי דוחקיה דרב לאוקמי למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים - וטעמא דאיכא עדים מפקינן ואי ליכא עדים לא מפקינן, לוקמה בשאין לה בנים אע"ג דליכא עדים? אמר רבא מתניתין משיתיה מאי אירייא דתני "הוציאוה" ליתני הוציאה אלא כל הוציאוה בבית דין, ובית דין בעדים הוא דמפקי ואי בעדות אימא הני מתניתא דתניא דתניא רוכל יוצא: ואשה חוגרת בסינר אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא, רוק למעלה מן הכילה אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא,

מנעלים

אלא נמי הלכתא קרייה בכור · ליכתוב גדול: **בכור אינו נוטל** בכורה בנחלה הראוייה לבא להם אחר מיתת אביהן אלא במה שמוחזק ביד אביהן ביום מותו דכתיב בכל אשר ימצא לו (דברים כא) אף יבם הנוטל פי שניים[א] בנכסי אביו חלקן וחלק אחיו שמת [ב]אינו נוטל בראוי

תורה אור

כלומר שמוטעים עליו דברי לענו: **לא ישאנה** · משום לענו אלא יאמרו אמת היה הקול הראשון: **הנטען על אשת איש והוציאוה** · בית דין מתחת בעלה בשביל זה שאסרה עליו והלך זה ונשאה: **יוציא** · דמדאורייתא אסורה נמי לבועל דדרשינן "ונטמאה" ונטמאה" (במדבר ה) שני פעמים אחד לבועל ואחד לבועל במסכת סוטה (דף כז.): **גמ' פא גיורת מיהא הויא** · ואע"ג דלא נתגיירה לשם יהודות אלא בשביל שיאלמה זה: **עבדי שלמה** · בעלי שרלה היו: **גירי חלומות** · *כגון כותים דכתיב בספר מלכים (ב' יז) ויאלמה ה' בהם את האריות ונתגיירו כדכתיב התם בגלות שומרון: **גירי חלומות** · בעל חלומות אמר להם להתגייר: **מרדכי ואסתר** · ורבים מעמי הארץ מתיהדים (אסתר ח): **בזמן הזה פ"ד** · כל הני מקמי הכי לאו גרים נינהו כגון נבוזר אדן וכיולא בו: **כבזה"ז** · אלא יעשה מחמת שרלה: **אי הכי** · דגיורת מעלייתא היא: **לכתחלה נמי** · יכנוס ואמאי תני לא יכנוס: **דאמר רב** · טעמא דמתניתין משום דכתיב "הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך" דאתו לאתחזוקי לקלא קמא: **בן נור** · הכא לתתגייר יגור "אפס מאותי מי גר אתך עליך יפול" אבל אידך לא: **הנטען על אשת איש וכו'** · אמר רב יהודה בעדים אמר רב ששת *אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא דתניא *הנטען על אשת איש *והוציאוה על ידו ונתגרשה מתחת ידי אחר אם כנס לא יוציא ה"ד: אי דאיכא עדים כי אתא אחר ואפסקיה לקלא מאי הוי, אלא לאו דליכא עדים, וטעמא דאתא אחר ואפסקיה לקלא הא לאו הכי מפקינן? אמר לך רב הוא הדין דאע"ג דלא אתא אחר ואפסקיה לקלא: אי איכא עדים מפקינן, אי ליכא עדים לא מפקינן והכי קאמר "דאע"ג דאתא אחר ואפסקיה לקלא לכתחלה לא יכנוס מתחיל ובד"א כשאין לה בנים לא תצא, ואם באו עדין טומאה אפילו יש לה כמה בנים תצא מוקי לה למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים, ומאי דוחקיה דרב לאוקמי למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים - וטעמא דאיכא עדים מפקינן ואי ליכא עדים לא מפקינן, לוקמה בשאין לה בנים אע"ג דליכא עדים? אמר רבא מתניתין משיתיה מאי אירייא דתני "הוציאוה" ליתני הוציאה אלא כל הוציאוה בבית דין, ובית דין בעדים הוא דמפקי ואי בעדות אימא הני מתניתא דתניא דתניא רוכל יוצא: ואשה חוגרת בסינר אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא, רוק למעלה מן הכילה אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא,**

מנעלים

אמר רב ובעדים · מבעל ראשון דאין אשה נאסרת לבעלה משום קול ואתא רב למימר דוקא מתני' משום כך יוליא הנטען דאיל ואיכא עדים הוליא **ואם** יש לה בנים לא: **ונתבע"א** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים והכי מתניתא דתמרי' דאמר רב נחמן דאמר רב: **מבעל** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים ומכל מקום אם הבעל מוליא אינו מוליא אלא בעדים ומסתברא כותיה דהא נמרי' דבר דבר מסמון מה להלן דבר ברור ולא באסתלא אף כאן דבר ברור ולא באסתלא ולא בדבר מכוער · ובמס' סוטה איבעיא לן עוברת על דת משה ויהודית אם רשאי הבעל לקיימה או לא ולא איפשיטא ומיהו מעוברת על דת ליכא ראיה דהתם [אין] עדים בדבר מכוער של זנות אלא לדבר מכוער של חוצפא ומש"ה איבעי לן אם רשאי הבעל לקיימה ואפילו תימא דבדבר

רוכל יוצא · מוכר בשמים לנשים להתקשט בהן: **רוכל יולא** · מן הבית ומלא זה את תשמו שסיית מוגלית בסינר **אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא** · הוא כעין מכנסים שהיו הנשים חוגרות לצניעות: **רוק למעלה מן הכילה** · הוא בעל רוק למעלה בגג הכילה שעל מעמו מי זרק הרוק למעלה כ"ל הבוכה ופניו למעלה הלכך זיעתה זו ורקקה בשעת תשמיש: **מנעלים**

אלא נמי הלכתא קרייה בכור · ליכתוב גדול: **בכור אינו נוטל** · חלק בכורה בנחלה הראוייה לבא להם אחר מיתת אביהן אלא במה שמוחזק ביד אביהן ביום מותו דכתיב "בכל אשר ימצא לו" (דברים כא) אף יבם הנוטל פי שניים[א] בנכסי אביו חלקן וחלק אחיו שמת [ב]אינו נוטל בראוי

תורה אור

כלומר שמוטעים עליו דברי לענו: **לא ישאנה** · משום לענו אלא יאמרו אמת היה הקול הראשון: **הנטען על אשת איש והוציאוה** · בית דין מתחת בעלה בשביל זה שאסרה עליו והלך זה ונשאה: **יוציא** · דמדאורייתא אסורה נמי לבועל דדרשינן "ונטמאה" ונטמאה" (במדבר ה) שני פעמים אחד לבועל ואחד לבועל במסכת סוטה (דף כז.): **גמ' פא גיורת מיהא הויא** · ואע"ג דלא נתגיירה לשם יהודות אלא בשביל שיאלמה זה: **עבדי שלמה** · בעלי שרלה היו: **גירי חלומות** · *כגון כותים דכתיב בספר מלכים (ב' יז) ויאלמה ה' בהם את האריות ונתגיירו כדכתיב התם בגלות שומרון: **גירי חלומות** · בעל חלומות אמר להם להתגייר: **מרדכי ואסתר** · ורבים מעמי הארץ מתיהדים (אסתר ח): **בזמן הזה פ"ד** · כל הני מקמי הכי לאו גרים נינהו כגון נבוזר אדן וכיולא בו: **כבזה"ז** · אלא יעשה מחמת שרלה: **אי הכי** · דגיורת מעלייתא היא: **לכתחלה נמי** · יכנוס ואמאי תני לא יכנוס: **דאמר רב** · טעמא דמתניתין משום דכתיב "הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך" דאתו לאתחזוקי לקלא קמא: **בן נור** · הכא לתתגייר יגור "אפס מאותי מי גר אתך עליך יפול" אבל אידך לא: **הנטען על אשת איש וכו'** · אמר רב יהודה בעדים אמר רב ששת *אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא דתניא *הנטען על אשת איש *והוציאוה על ידו ונתגרשה מתחת ידי אחר אם כנס לא יוציא ה"ד: אי דאיכא עדים כי אתא אחר ואפסקיה לקלא מאי הוי, אלא לאו דליכא עדים, וטעמא דאתא אחר ואפסקיה לקלא הא לאו הכי מפקינן? אמר לך רב הוא הדין דאע"ג דלא אתא אחר ואפסקיה לקלא: אי איכא עדים מפקינן, אי ליכא עדים לא מפקינן והכי קאמר "דאע"ג דאתא אחר ואפסקיה לקלא לכתחלה לא יכנוס מתחיל ובד"א כשאין לה בנים לא תצא, ואם באו עדין טומאה אפילו יש לה כמה בנים תצא מוקי לה למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים, ומאי דוחקיה דרב לאוקמי למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים - וטעמא דאיכא עדים מפקינן ואי ליכא עדים לא מפקינן, לוקמה בשאין לה בנים אע"ג דליכא עדים? אמר רבא מתניתין משיתיה מאי אירייא דתני "הוציאוה" ליתני הוציאה אלא כל הוציאוה בבית דין, ובית דין בעדים הוא דמפקי ואי בעדות אימא הני מתניתא דתניא דתניא רוכל יוצא: ואשה חוגרת בסינר אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא, רוק למעלה מן הכילה אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא,**

מנעלים

אמר רב ובעדים · מבעל ראשון דאין אשה נאסרת לבעלה משום קול ואתא רב למימר דוקא מתני' משום כך יוליא הנטען דאיל ואיכא עדים הוליא **ואם** יש לה בנים לא: **ונתבע"א** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים והכי מתניתא דתמרי' דאמר רב נחמן דאמר רב: **מבעל** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים ומכל מקום אם הבעל מוליא אינו מוליא אלא בעדים ומסתברא כותיה דהא נמרי' דבר דבר מסמון מה להלן דבר ברור ולא באסתלא אף כאן דבר ברור ולא באסתלא ולא בדבר מכוער · ובמס' סוטה איבעיא לן עוברת על דת משה ויהודית אם רשאי הבעל לקיימה או לא ולא איפשיטא ומיהו מעוברת על דת ליכא ראיה דהתם [אין] עדים בדבר מכוער של זנות אלא לדבר מכוער של חוצפא ומש"ה איבעי לן אם רשאי הבעל לקיימה ואפילו תימא דבדבר

רוכל יוצא · מוכר בשמים לנשים להתקשט בהן: **רוכל יולא** · מן הבית ומלא זה את תשמו שסיית מוגלית בסינר **אמר רבי הואיל ומכוער הדבר תצא** · הוא כעין מכנסים שהיו הנשים חוגרות לצניעות: **רוק למעלה מן הכילה** · הוא בעל רוק למעלה בגג הכילה שעל מעמו מי זרק הרוק למעלה כ"ל הבוכה ופניו למעלה הלכך זיעתה זו ורקקה בשעת תשמיש:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מי גר אתך עליך יפול מי גר אתך בעניותך סוף תעליר יפול אבל חיידך לא: (ב) תוס' ד"ה אלבה כדרבי אלעזר כולם גרים הם ואפ"י גירי אריות הם גירי אריות: (ג) ד"ה לא שמעתתא · בעדים: **כי נייס ושכיב רב אמרה דתניא** · תיובתא: **ונתגרשה מתחת ידי אחר** · דאוכן לנטען על דיבה אחת שמעון וגירשה שמעון ונשאה נחשון וגירשה אם כנסה ראוכן מעתה לא יוליא: **אי דאיכא עדים** · בזמנו קמא הרי נאסרה עולמית עליו: **ס"ד דאקילו דלא אפסיק אקול לקלא** · וכנסה לראוכן מגירושי שמעון לא תצא הואיל ולא יכא עדים. והא דנקט מתחת ידי אחר היא גופה איצטריך לאסמוטעינן רבותא לכתחלה לא יכנוס כדקתני "אם כנס" אין, לכתחלה לא: **כמה דברים אמוריים** · דאם כנס הנטען יוליא כשאין לה בנים מן הראשון: **אבל יש לה בנים** · מן הראשון לא תצא דכי מפקי לה קא מחזקינן לקלא קמא ועבדינן להו ממזרים: **ואם באו כו'** · אלמא אין לה בנים בלא עדים נמי מפקינן: **רב מוקי למתניתין ביש לה בנים** · ומש"ה לא יוליא הנטען דאיל ואיכא עדים הוליא ואתא רב לאוקמי דוקא מתני' משום כך יוליא הנטען דאיל ואיכא עדים הוליא **ואם** יש לה בנים לא: **ונתבע"א** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים והכי מתניתא דתמרי' דאמר רב נחמן דאמר רב: **מבעל** · בלא בנים לא כפקא בלא עדים ומכל מקום אם הבעל מוליא אינו מוליא אלא בעדים ומסתברא כותיה דהא נמרי' דבר דבר מסמון מה להלן דבר ברור ולא באסתלא אף כאן דבר ברור ולא באסתלא ולא בדבר מכוער · ובמס' סוטה איבעיא לן עוברת על דת משה ויהודית אם רשאי הבעל לקיימה או לא ולא איפשיטא ומיהו מעוברת על דת ליכא ראיה דהתם [אין] עדים בדבר מכוער של זנות אלא לדבר מכוער של חוצפא ומש"ה איבעי לן אם רשאי הבעל לקיימה ואפילו תימא דבדבר

גליון הש"ס

רש"י ד"ה גירי אריות כגון כותים עה: ד"ה גירי אריות: תוס' ד"ה לא יומי דוד וכו' דסופו לעשות לש"ש עי' לקמן דף קו ע"ב תד"ה רעה: ד"ה אמר רבי וכו' ורוק למעלה בגג כו' · עיין לקמן דף לב ע"א תד"ה כל קלא:

[לקמן כה: פ"ש] *לתרגל נתלות ג: ב

מי טיבא אית אחרי דיוא יומי כל נכסי אחרי דאמתלקים. ובל הכאיין דאמים שמי בכור קבא אותו הכתיב אשר תלך יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל וכו'

[קדושין עה: כ"ק לא: סנהדרין פה: תוס' נ: נדה נו:]

* בגמרא הוינ"ת ר' תיקון לזין

כתובות כב: [עי' תוס' שם] * סנף 13:

[ע"ז ג:]

[לקמן עו.]

[ע"ל אלעזר]

[גיטין מא: וכ"כ ס"ת]

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה בכור כו' אף יבם הנוטל פי שנים שאין נוטל חלק אחיו אלא אם מת אביו קודם לאחיו (ומש"ם רבינו בחיי פ"ע סימן קסב סי"ק ד'): [ב]שם ותלק אחיו שמת: ס"כ חלקו שמת:

* שטמאנים לאיל ב-ב

[לקמן כה: פ"ש] *לתרגל נתלות ג: ב

מי טיבא אית אחרי דיוא יומי כל נכסי אחרי דאמתלקים. ובל הכאיין דאמים שמי בכור קבא אותו הכתיב אשר תלך יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל וכו'

[קדושין עה: כ"ק לא: סנהדרין פה: תוס' נ: נדה נו:]

* בגמרא הוינ"ת ר' תיקון לזין

כתובות כב: [עי' תוס' שם] * סנף 13:

[ע"ז ג:]

[לקמן עו.]

[ע"ל אלעזר]

[גיטין מא: וכ"כ ס"ת]

[לקמן נא. קט: כ"ק מז: סה. כתובות כב: נדה פ.]

[ע"ל אלעזר